Rok XXXV. Olsztyn, na czwartek 20. stycznia 1921 r. Nr. 15.

Gazeta Olsztyńska

Organ Związku Polaków w Prusach Wschodnich.

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkami „Gość Niedzielny“ i „Gospodarz“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Przedpłata wynosi kwartalnie 9 marek.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 50 fenigów za miejsce rządka sześciałamowego. — Przy dochodzeniu sądowem należytości wszelkie rabaty upadają.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie młody, stary.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Drukiem i nakładem: Joanny Pieniężnej.
Redakcja i Administracja w Olsztynie, Mühlenstrasse 2.
Telefon nr. 531.
Listy do redakcji należy adresować:
„GAZETA OLSZTYŃSKA“ — ALLENSTEIN, OPR
Redaktor: Ludwik Łydko.

TELEGRAMY.

Kłamstwa niemieckie o koncentracji wojsk polskich na pograniczu Niemiec.

Warszawa 19. 1. (PAT.) W związku z notami rządu niemieckiego do Rady Ambasadorów wskazującemi na rzekome koncentracje wojsk polskich na pograniczu Niemiec, zwłaszcza na pograniczu G. Śląska, oraz przygotowania do wywołania zbrojnego ruchu na G. Śląsku, donosi Ministerstwo Spraw Zagranicznych, że powyższe twierdzenia Niemców, są zupełnie niezgodne z prawdą. Żadne koncentracje wojsk polskich na zachodniem pograniczu Polski nie jest dokonywane. Chwilowo powiększenie ilości wojsk polskich ma jedynie miejsce na całem pozafrontowem terrytorjum państwa i jest następstwem wycofania z frontu poszczególnych pułków celem przeprowadzenia demobilizacji.

Co do rewelacji niemieckich o polskich organizacjach zbrojnych na G. Śląsku stojących jakoby w ścisłym związku z organami rządu w Warszawie, są one zdementowane i nie potrzebują ponownego zaprzeczenia. Rząd polski nie ma żadnych powodów obawiać się wyniku bezstronnie i sprawiedliwie przeprowadzonego plebiscytu. Rewelacje tego rodzaju są jednym ze sposobów odwrócenia uwagi od faktów, jasno dowodzących, że Niemcy zdają sobie dokładnie sprawę ze zniżających się ich widoków przy wyniku spokojnie i sprawiedliwie przeprowadzonego plebiscytu.

Ilość wykrywanej broni w Niemczech bynajmniej nie uległa zmiejszeniu. W większej części broń ta przeznaczona iest do transportów skierowanych poza linje demarkacyjną terenu plebiscytowego, a przeznaczonych dla niemieckich organizacji zbrojnych na G. Śląsku. Rząd polski posiada dokładne wiadomości o tych organizacjach. Te wiadomości rządu polskiego w najbliższym czasie będą podane do wiadomości publicznej.

Konferencja przedstawicieli stronnictw polskich.

Warszawa, 19. 1. (PAT). Konferencja przedstawicieli wszystkich stronnictw w Polsce, rozpoczęła dnia 17. b. m. swe obrady. Uczestniczyło wiele posłów przedstawiających poszczególne stronnictwa. Obradom tych przewodniczył prezydent Witos. Byli także obecni ministrowie, jak Smólski, Czesławski, Rataj, Chrzanowski i Nowodworski.

Z Sejmu polskiego.

Warszawa, 19. 1. (PAT). Marszałek Sejmu zarządził odroczenie wyznaczonego na dzień 18 bm. posiedzenia plenarnego Sejmu na dzień 20. b. m.

Prezydent Ebert przeciwko pokojowi w Wersalu.

Berlin, 18. 1. (Tel. własny). Wiadomo, iż Niemcy podpisały traktat pokojowy w Versailles. Pomimo tego prezydent Niemiec Ebert zwraca się z okazji 50-rocznicy proklamacji cesarstwa niemieckiego z odezwą do narodu, w której wyraża swój żal, „iż niemieckie kraje się rozpadły“. Zaznacza prezydent, iż „granice Niemców nie dzielą“.

Demonstracyjnie podpisał odezwę kanclerz rzeszy Fehrenbach. Dokument ten wykazuje jasno cele polityki niemieckiej.

Katastrofa na morzu.

Puck, 19. 1. (PAT). Wskutek popsucia się motoru wpadł do morza polski hydroplan. Ze znajdujących się na nim osób utonął porucznik Gąsowski i starszy marynarz Ostrowski. Resztę osób zdołano uratować.

Polska w polityce zagranicznej.

Jak zaznaczyliśmy w jednym z ostatnich artykułów, położenie zewnętrzne Polski przedstawiać się zaczyna coraz to w szerszych i jaśniejszych ramach. Polska wchodzi obecnie — co najważniejsza — w okres pokoju i spodziewać się można, pokoju trwałego, wykluczającego możliwość nowych konfliktów w przyszłości. Ostatnie wypadki polityczne rozjaśniły dużo widnokrąg europejski, rozwiewają się powoli zawikłania polityczne jak i marzenia niektórych narodów o nowej wojnie, a równocześnie ugruntowuje się polityczne położenie Polski na zewnątrz.

A głównym czynnikiem pokoju europejskiego, a przedewszystkiem pokoju dla Polski, jest zapowiedź przymierza polsko—francuskiego. Czytaliśmy niedawno, że naczelnik państwa polskiego Józef Piłsudski otrzymał zaproszenie od prezydenta i rządu francuskiego do złożenia swej wizyty w Paryżu. Podróż naczelnika Piłsudskiego do Paryża, nie jest bynajmniej grzecznością tego ostatniego dla Francji, jak to przedstawiają może niektóre pisma niemieckie, ale zdarzeniem politycznym doniosłego znaczenia, zapowiedzią sojuszu Polski z Francją pod względem politycznym, gospodarczym i wojskowym. Jest to pewnego rodzaju dokończeniem dzieła sprawiedliwości, jakie spełniła wobec Polski Francja i państwa sprzymierzone.

A jak powiedzieliśmy powyżej, jest to także podstawą trwałego pokoju Europy a tem samem i dla Polski. Przymierze polsko—francuskie przekreśla bowiem i uniemożliwia wszelkie militarne plany Rosji bolszewickiej i Niemiec. Wiemy dobrze, że Rosja nie zrezygnowała wcale ze swych zamiarów wobec reszty Europy, domyślić się możemy jakie plany gotują się w głowach reakcjonistów niemieckich wobec Polski, która jest mocną przeszkodą pangermanistycznych idei wszechniemieckich, jakie w ostatnich czasach wyłaniają się coraz silniej. Wszystkie te bolszewickie i niemieckie dążenia przejrzeć musiała Francja zanim zdecydowała się do tego politycznego kroku.

Podobny sojusz polsko—francuski zapewni Francji silne oparcie na Wschodzie, z drugiej strony zaś ugruntuje mocarstwowe stanowisko Polski wobec Europy. Polska wchodząc w przymierze z Francją, wejdzie w ściślejszy związek i z innemi państwami koalicji, i kiedy na Francji znajdzie podstawę polityczną, od innych państw koalicyjnych uzyskać może pomoc materjalną.

W końcu będzie to odnowieniem tradycyjnych węzłów jakie łączyły przez kilka wieków. Francję z historyczną Polską. Po upadku Polska, Francja z konieczności nawiązała sojusz z dawną Rosją, który dotrwał do roku 1916.

Dzisiaj na miejsce dawnej, sojuszniczej Rosji wchodzi Polska, jako państwo najpotężniejsze na Wschodzie, a wchodzi z pewnością z gotowym i poważnym programem politycznym, obliczonym na dalszą przyszłość. Podstawą tego programu politycznego Polski, jest traktat wersalski, a tem samem dążność do utrzymania jak najlepszych stosunków z państwami koalicji.

Mówią dziś także tak w Polsce, jak i zagranicą o możliwości przymierza polsko-angielskiego, jako następstwa wizyty Piłsudskiego w Paryżu. Trudno dziś mówić o tej kwestji, zwłaszcza gdy brak nam jeszcze bliższych danych, potwierdzających zawarcie podobnego sojuszu. W każdym razie byłoby to również doniosłym faktem, przynoszącym Polsce wielkie korzyści pod niejednym względem. Przymierze polsko—angielskie nie leży wcale w granicach niemożliwości, a nawet powiedzieć by można, z pewnych przyczyn może być korzystne i konieczne chociażby dla samej Anglji.

Przymierze z Francją otworzyłoby Polsce widoki do bliższej styczności o ile nie przymierza ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Mówi się dzisiaj dużo w Paryżu o sojuszu francusko—amerykańskim jako o fakcie najbliższej przyszłości. Kapitał amerykański byłby dla Polski niezmierną korzyścią i wyciągnąłby ją z dość ciężkiego dzisiaj położenia gospodarczego i finansowego.

Na porządek dzienny weszła obecnie i sprawa Bułgarji. Podróż bułgarskiego prezydenta ministrów po Polsce, dała tej ostatniej możliwość do nawiązania z Bułgarją bliższych stosunków. Bułgarski prezydent ministrów Stambuliński podkreślił sam potrzebę oparcia się Bułgarji o najpotężniejsze państwo na Wschodzie, jakim jest Polska. Podobne zbliżenie się polsko-bułgarskie byłoby dla obu krajów korzystne. Bułgarja posiada bowiem surowce, których potrzebować może Polska, z drugiej strony Bułgarja stanowić by mogła rynek zbytu dla rozwiniętego w najbliższej przyszłości przemysłu polskiego.

Nawet stosunek Polski do Czechosłowacji zaczyna się powoli wyjaśniać. Prezydent Masaryk zapewnił kilkakrotnie w ostatnim czasie, o ścisłej lojalności Czechosłowacji względem Polski. Zapewnienie, że Czechosłowacja nie sprzeciwia się w pozostaniu Galicji Wschodniej przy Polsce, usunęło pewne zniechęcenie Polski do tego państwa, jakie panowało od kwietnia 1919 r. kiedy to Czesi wpadli zdradziecko na Śląsk Cieszyński. Obecnie istnieje możliwość zgodnych i przyjaznych w swoich granicach stosunków między Polską a Czechosłowacją.

Jesteśmy też pewni, że Polska dążyć będzie do utrzymania nadal dobrych tradycyjnie stosunków z Włochami, Rumunją, a nie zapomni też i o Jugosławji.

Co do Rosji, to jak zaznaczyliśmy na początku, zawarcie przymierza polsko-francuskiego, przyczynić się musi do utrzymania trwałego pokoju z tym krajem. Zresztą bolszewicy wyczerpani są wewnętrznie, przemysł, handel i rolnictwo upadły do ostatniego stopnia, w armji i u cywilnej ludności szerzą się bunty, niepokoje i zniechęcenie. W Polsce panuje powszechne mniemanie, że Rosja w ciągu najbliższych lat dziesięciu nie będzie w stanie podjąc nowej wojny.

W pewnym związku z Rosją, stoi sprawa Białorusi, a od Litwy zależną jest częściowo sprawa ziemi Wileńskiej. Traktat pokojowy z Rosją uregulować musi sprawę białoruską, plebiscyt zaś rozstrzygnie o losach tej na wskroś polskiej, ziemi Wileńskiej. Niektóre koła tak w Polsce jak i na Litwie popierają myśl związania Litwy z Polską tradycyjną z dawnych wieków unją. Podobne rozwiązanie sprawy polsko litewskiej, byłoby dla Polski a jeszcze więcej dla Litwy bardzo korzystnem. Na Litwie jedyne czynniki niemieckie przeciwnie są temu projektowi, nie mogąc wyrzec się swego tradycyjnego »Drang nach Osten«.

To hasło niemieckie brać musi Polska pod uwagę kierując swą polityką wobec państw bałtyckich, Łotwy, Estonji i Finlandji. Przedstawia się tu niebezpieczeństwo, że Niemcy z wysuniętych placówek t. j. z Prus Wschodnich i Gdańska, dążyć będą do połączenia się z Rosją. Problem Bałtyku musi wziąść Polska szczególniej pod uwagę.

Na zakończenie mówić nam wypada o stosunkach polsko-niemieckich. Na ten temat pisaliśmy już częściej i dokładniej, tym razem poruszymy jedynie w zarysach sprawę uregulowania stosunków polsko-niemieckich. Z polskiej strony mało co stoi temu na przeszkodzie. Zgodne i sąsiedzkie pożycie Polski z Niemcami, utrudniają jedynie sami Niemcy. Polska zrobiła dotąd wszystko co mogła. Wewnątrz stara się sumiennie o wypełnienie praw należnych Niemcom mieszkającym w Polsce, na zewnątrz poczyniła też ustępstwa jak n. p. uregulowanie przejazdu i ruchu tranzytowego przez »korytarz«. Polska gotową jest też do rokowań gospodarczych z Niemcami.

Stosunkom polsko-niemieckim przeszkadzają natomiast Niemcy o tyle, że wewnątrz nie starają się zapewnić ludności polskiej Prus Wschodnich należnych mocą traktatu wersalskiego praw, na zewnątrz brak im lojalności względem Polski. Mamy tu na myśli dążenie reakcyjne pewnych sfer, dążenia mające na celu odebranie Polsce, zwróconych z konieczności ziem a głównie tak zw. »korytarza«. Z korytarzem nie będą się mogli Niemcy widocznie nigdy pogodzić. Zbliżeniu polsko-niemieckiemu przeszkadza też i sprawa Górnego Śląska.

Ale i bez Niemiec Polska potrafi utrzymać swą mocarstwową potęgę na Wschodzie. Jak Francja na

Zachodzie, jak Polska na Wschodzie Europy, rzuci niewzruszone podstawy pokoju światowego, i zwycięstwa sprawiedliwości dziejowej. Kierując umiejętnie polityką zagraniczną, przy uzdrowieniu wewnętrznych stosunków, Polska wznieść się może do rzędu pierwszych mocarstw w Europie i pełnić nadal szczytne zadania wobec kultury, cywilizacji i chrześciaństwa.

Stoimy wobec wielkich wydarzeń, które decydujący wpływ wywrą na ukształtowanie się przyszłe wolnej Ojczyzny. L. Ł.

Ruch robotników w Sztumskiem.

Sztum, dnia 16. 1. 21.

W czwartek, dnia 13 stycznia odbyli tutaj niezależni socjaliści zebranie wyborcze. Do garstki zebranych na sali strzelnicy słuchaczy, w części towarzyszy, w części zwolenników, przemawiał socjalista Grunwald z Elbląga. Wywody jego zwracały się głównie przeciw kapitalizmowi, kapitalistom, którzy zawinili w obecnej nędzy robotnika itd. Były one utrzymane w tonie względnie spokojnym.

Dla Was, robotnicy polscy jednakowoż nie miejsce w niemieckich partjach ani związkach zawodowych ale w polskiem Zjednoczeniu Zawodowem. Im więcej Was tam będzie, tem więcej Was będą poważali. A dosyć jest robotnika polskiego w Sztumskiem, by pokazał wobec swoich i Niemców, jaka jest jego siła. W organizacji tylko potęga, przez organizację jedynie uzyskacie polepszenie bytu. Zapisujcie się więc do Zjednoczenia Zawodowego Polskiego. Zjednoczenie Zawodowe Polskie w Prusach Wschodnich jest częścią Zjednoczenia Zawodowego w Westfalji i Nadrenji, a wiecie sami, jak licznem ono w tamtych stronach jest i jakiem dobrodziejstwem dla robotnika polskiego na obczyźnie. Jest to bowiem jego praca, ostoja i obrona. Od Was zależy, aby to samo powstało w naszych stronach. Dalej wiec do organizacji! P.

Przegląd polityczny.

Polska.

Fałszywe pogłoski źródeł niemieckich.

Londyn. „Daily Herald" donosi, że przewodniczący polskiej delegacji pokojowej w Rydze zwrócił uwagę delegacji pokojowej rosyjskiej na pogłoski pochodzące z nieznanych źródeł, według których rząd sowjecki nosi się z zamiarem zerwania rokowań pokojowych. Również zwróciła delegacja pokojowa kilkakrotnie uwagę na pogłoski, pochodzące również ze źródeł nieznanych, a głoszące, że Rosja koncentruje wojska wzdłuż granicy zachodniej i południowej.

Zjednoczenie „Polskiego Stronnictwa Ludowego".

Warszawa, 18. 1. (PAT) Dnia 16. b. m. odbywały się tutaj narady Rady Naczelnej „Polskiego Stronnictwa Ludowego". Przedmiotem narad była sprawa ujednostajnienia tego stronnictwa we wszystkich trzech dzielnicach (o. zaborach) Polski.

Zamordowanie atamana białoruskiego.

Warszawa, 18. 1. (PAT). W obozie dla jeńców wojennych z armji gen. Bałachowicza w Szczypiórnie został zamordowany ataman Iskra. Morderstwa dokonał pewien żołnierz rosyjski.

Powrót Polaków z Rosji.

Warszawa. Sprawa powrotu do kraju Polaków, którzy pozostali w Kijowie, ma się zająć delegacja rządu polskiego, która wyjedzie do Moskwy, i która będzie miała swego przedstawiciela w Charkowie i w Kijowie.

Bułgarski prezydent ministrów o Polsce.

Paryż. Rumuński dziennik „Imineate" ogłasza wrażenia bułgarskiego prezydenta ministrów Stambulinskiego z pobytu w Warszawie, złożone wobec korespondenta warszawskiego tego dziennika. Stambulinski mówił o swojej podróży do Polski i oświadczył, że w Rosji panuje anarchja. Polska jest powołana do tego, aby być najsilniejszem państwem słowiańskiem. Stambulinski pragnie wejść w stosunki przyjazne z Polską na terenie gospodarczym. Stosunki gospodarcze pomiędzy Polską a Bułgarją będą przedmiotem rokowań osobnej komisji rzeczoznawców, która ma się wkrótce zebrać.

Niemcy.

50 lat.

Przed laty 50 proklamowano w Versailles cesarstwo niemieckie. Stało się to 18 stycznia 1871 roku. Upojeni zwycięstwem nad Francją Niemcy doszli do szczytu potęgi. Polityka cesarstwa niemieckiego była pasmem gwałtów i błędów politycznych. Taka polityka prowadzić musiała do przesilenia i do katastrofy. Uderzył piorun. Powstała szalona zawierucha. Wybuchła wojna, najstraszliwsza w dziejach świata. Cały świat kulturalny stanął do walki z germańskim kolosem. I kolos runął, ponieważ opierał się na gwałcie i niesprawiedliwości.

Protesty.

Wszystkie stronnictwa polityczne w Prusach Wschodnich z wyjątkiem socjalistów wysłały do rządu protest przeciwko rozbrojeniu wschodniopruskich fortec.

W sprawie wydania broni.

Paryż. „Journal des Debats" dowiaduje się, że międzykoalicyjna komisja kontrolna w Berlinie zawiadomiła Radę Ambasadorów, że pomimo wydanych zarządzeń, mieszkańcom Zagłębia Ruhry, Górnego Śląska i Prus Wschodnich dotychczas jeszcze nie odebrała broni.

Odszkodowanie dla Belgji.

Paryż. Według doniesień pism tutejszych, koła dyplomatyczne otrzymały wiadomość, jakoby rząd niemiecki polecił delegatom swoim zgodzić się na wypłacenie Belgji odszkodowania w wysokości 7 miljardów marek. Suma ta ma być wypłacona w styczniu.

Groźba okupacji Bawarji.

Berlin. Korespondent „Frankfurter Ztg." donosi, że w Bawarji panuje zupełnie fałszywe zapatrywanie co do polityki angielskiej w sprawie rozbrojenia Niemiec. „Należy stwierdzić z całą stanowczością — pisze korespondent — że także Anglja dooaga się ścisłego rozwiązania organizacji wojskowych. Przedmiotem dalszych rozważań w tej sprawie jest jedynie tylko kwestja, czy wobec stwierdzonej dobrej woli rządu berlinskiego można będzie udzielić Niemcom pewnej zwłoki dla przeprowadzenia tego rozbrojenia". Korespondent stwierdza, że projekt obsadzenia południowej Bawarji jako środka represyjnego, znalazł poparcie nawet w angielskiej partji robotniczej.

Usunięcie wojsk amerykańskich z Nadrenji.

Berlin. Z Waszyngtonu donoszą: W odpowiedzi na interpelację zgłoszoną w Senacie Amerykańskim co do terminu wycofania wojsk Stanów Zjednoczonych z okupowanych przez koalicję obszarów nadreńskich, przedstawiciel rządu oświadczył, że oddziały te będą wkrótce wycofane.

Demonstracje w Berlinie.

Ubiegła niedziela była niedzielą polityczną. Radykalni demonstrowali za komunizmem, a przeciwnicy święcili święto proklamacji cesarstwa niemieckiego. Komuniści występowali z czerwonymi sztandarami.

Ziemia Wileńska.

Przyjazd wojsk międzynarodowych.

Ekspedycja plebiscytowego oddziału międzynarodowego nastąpi nie wcześniej, jak w marcu. Ochotnicy oddziałów szwedzkiego i norweskiego zostali na razie urlopowani do dnia 9 lutego. Sekretarjat Ligi Narodów objaśnia, że warunków rządu kowieńskiego w sprawie ekspedycji nie można uważać, jako wyrazu chęci wyłamania się z pod przyjętych już zobowiązań. Okoliczność, że między Litwą kowieńską a sowietami istnieje porozumienie co do obszarów spornych; nie może być przeszkodą, albowiem oba rządy polski i kowieński zwróciły się o pośrednictwo do Rady Ligi Narodów.

Rosja.

Rozruchy wśród włościan.

Berlin. »Vossische Zeitung« donosi za Ajencją Russunion z Helsingforsu o powodzeniach powstania chłopskiego na zachodzie i północnozachodzie od Kijowa. Po zniesieniu załogi w Czerwonym Makarowie pomaszerowali powstańcy na północ i przecięli linję kolejową Kijów-Borydyjówka. Wielu chłopów połączyło się z powstańcami, którzy posiadają armaty i karabiny maszynowe jeszcze z czasów okupacji niemieckiej. Liczba powstańców wynosi około 20 tysięcy ludzi.

Zwrot okrętów rosyjskich.

Kopenhaga. — Z Moskwy donoszą iskrowo: iż władze francuskie, znajdujące się w Poti, współdziałają przy uprowadzaniu okrętów, które powinny być oddane Sowieckiej Rosji. Wysłały one z Konstantynopola krymski parowiec »Princip«. Do Batumu zaś przybył francuski krążownik, którego oficerowie oglądali wszystkie parowce podlegające zwrotowi Rosji Sowieckiej.

Czechosłowacja.

Ogólne położenie Czech.

Praga. »Narodni Politika«, omawiając położenie zewnętrzne Czechosłowacja, i wskazuje na niebezpieczeństwo, grożące ze strony Węgier i Austrji. Stosunek Czech do Polski jest również niejasny, a w każdym razie nie jest tak przyjazny, jaki winien być. W związku z tem pismo wzywa wszystkie stronnictwa do utworzenia jednego frontu przez koalicje wszystkich żywiołów.

Ucisk na Słowaczyźnie.

Preszburg. Sąd tutejszy skazał na karę śmierci 2 Słowaków rzekomo za szpiegostwo na rzecz Węgier. Oskarżeni bronili się tem że padli ofiarą prowokatorów czeskich.

Austrja.

Wyjazd komisji włoskiej z Wiednia.

Wiedeń. Dn. 15 b. m. opuścili Wiedeń ostatni członkowie wojskowej misji włoskiej. Agendę tej komisji objął attaché wojskowy.

Ludwik Łydko.

O pieśni polskiej.

Gdzie pieśń — tam życie,
Gdzie życie — tam zwycięstwo!

O pieśni polska! Jak dziwny urok i jasność bije od ciebie, jak święta i potężna siła spoczywa w tobie! Gdyby nie ty o pieśni polska, czyżby rozbrzmiała wszędzie miniona chwała Ojczyzny, czyżby rozbrzmiało echo sławy wolnego dziś narodu, jego walecznych synów, których oręż i odwaga obroniła cywilizację i wiarę świętą. Tyś o pieśni polska towarzyszyła narodowi polskiemu od kolebki dziejowej, tyś przeszła z nim wszystkie dni świetności i złotej glorji, tyś podtrzymywała zwątpionego ducha, kiedy Polska odbywała swą drogę krzyżową, kiedy w jej istnienie biły pioruny i uderzały gromy dziejowe, i wowczas kiedy wichry i burze polityczne zniszczyły, zdawało się, wszelki zarodek życia duchowego polskiego, na ziemiach polskich. A kiedy ducha narodu polskiego ogarnął nie przenikniony mrok, tyś o pieśni polska, wskazała mu światło wolnej i szczęśliwej przyszłości, zagrzała wszystkie serca, podniecała je do wytrwania i dźwigania kajdan niewoli, niemniej jednak pobudzila do czynów które w historji powszechnej walk o niepodległość zapisały się złotemi i chlubnemi dla narodu polskiego głoskami. A kiedy dzięki cudowi najwyższego Boga i zwycięstwie idei sprawiedliwości, Polska powstała do życia wolnego i niepodległego, tyś o pieśni polska wskazała narodowi polskiemu drogę po której kroczyć będzie, aby w rodzinie wielkich narodów zająć zaszczytne i zasłużone miejsce.

Pieśń jest najważniejszym czynnikiem, poniekąd podstawą życia duchowego każdego narodu. Rozwój pieśni ojczystej stanowi też i o rozwoju narodu polskiego. I słusznie powiada największy z poetów polskich Mickiewicz: »Spiewajmy, bo tylko ten naród żyje, który spiewać nie zapomniał!« A ów lirnik ludu wiejskiego Teofil Lenartowicz, powiada o pieśni:

»Przynoszę Wam pieśni stare,
Ale takie rzeźkie, jare,
Że słuchając, jak we wiośnie
Dusza gdyby ziele rośnie,
I świat jej się w oczach złoci,
Aż się cała rozochoci,
Rozraduje tak dalece.
Że łza przyschnie na powiece,
Serce żywo zakołata
I duch, jakby ptaszek lata,
I człek mówi sam do siebie:
Jeszcześ Pan Bóg jest na niebie".

Na innem miejscu znowu:

Jużby mię deska przykryła grobowa,
Gdyby nie piosnka, nie skrzypka lipowa,
One to moją rozjaśniają strzechę,
Bogu na chwałę, ludziom na pociechę".

Zaś jeden ze współczesnych pisarzy, Wł. Bełza, poświęcił przed wojną pieśni polskiej następujące słowa:

Pieśni polska! tyś jak rosa
Co na spiekłą duszę spada!
Ty ją wiedziesz przez niebiosa,
Jak w noc ciemną gwiazda blada,
Szczęsny, ponad czyją głową,
Skrzydło swoje tyś rozpięła,
Gdy mu w piersi rzucisz słowo:
„Jeszcze Polska nie zginęła!"

W utworach jednego z mniej znanych poetów, czytamy o śpiewaniu:

Śpiewaj ludu polski, złoty,
Wypowiadaj swe tęsknoty.
U orania, u zasiewu,
Póty serca, póki śpiewu.

A więc śpiewaj i ty ludu warmiński. Niechaj pieśń twoja wypowie wszystko: twe udręczenia i bóle, twe pragnienia i dążności, twe uciechy i wesele. Śpiewajmy i zagrzewajmy innych do śpiewania polskich pieśni narodowych — tak tęsknych, tak pełnych nadziei, bólów ale zarazem i chwały. Śpiewajmy też piosenki ludowe, bo one są najlepszem lekarstwem na smutki i cierpienia. Śpiewać dziś możemy i pieśni, które były dawniej zakazane, tłumione groźbami i zapomocą kar więziennych. Śpiewajmy je, aby uczcić pamięć ojców naszych, których ducha podtrzymywały te pieśni polskie, które im głosiły niezłomną wiarę w przyszłość Polski i zmuszały do wytrwania. Śpiewajmy pieśni polskie jako hołd dla przodków naszych, dla wielkich mężów naszych, pieśniarzy naszych i ziemi naszej.

Pieśni polskie narodowe powstały w chwilach ciężkich; opiewają one wszystkie bóle, cierpienia i marzenia przodków naszych. One to pieśni polskie osładzały im te ciężkie chwile udręki i niewoli. I pozostaną na zawsze wspomnieniem tej ciężkiej próby, na jaką naród polski był wystawiony i świadczą wymownie, że nie zatracił on ducha narodowego i swych ideałów. Zaś pieśń polska narodowa u ludności Warmji, Mazur i Powiśla świadczyć będzie, że duch polski tu żyje i nigdy się stłumić nie pozwoli.

Hasło „Śpiewajmy" niech nam będzie gwiazdą przewodnią w życiu narodowem i niech zawita do wszystkich chat polskich na naszych ziemiach, do wszystkich serc polskich i głosi o przebudzeniu się

Wiedeń centralą propagandy bolszewickiej.

Rząd bolszewicki przydzielił w tych dniach delegatowi swemu w Wiedniu Brońskiemu liczny sztab agitatorów i szpiegów płatnych złotem. Działalność ich ma obejmować Austrję. Czechosłowację, Jugosławię i Polskę. Agitację w Polsce szerzą przeważnie żydzi i ukraińcy, oraz mała grupka wykolejonych komunistów, na których działalność niestety rząd nie zwrócił dotąd uwagi. Przemycają oni przeważnie komunistyczne pisma ulotne.

Anglja.

Układ gospodarczy z bolszewikami.

Londyn. »Manchester Guardian« ogłasza treść angielsko-sowieckiego układu handlowego, opracowanego przez rząd angielski. Układ składa się z ustępu i 18 artykułów.

Pierwszych sześć artykułów dotyczy usunięcia wszystkich przeszkód, uniemożliwiających podjęcie stosunków handlowych między Rosją a Anglja, a w szczególności w myśl tych artykułów:

1. Okręty rosyjskie będą dopuszczone do portów angielskich.
2. Rząd sowiecki będzie mógł mianować konsulów swych w Anglji, a to samo prawo będzie posiadał również rząd angielski w Rosji.

Artykuł 7-my orzeka, że układ może być wypowiedzialnym w 6-cio miesięcznym terminie.

Podług artykułu 8-go Sowiety przyznają prawo odszkodowania obywatelom i instytucjom prywatnym angielskim, które poniosły w Rosji straty skutkiem wojny i rewolucji.

Artykuł 9-ty postanawia, że rząd angielski nie zarekwiruje, względnie nie użyje dla swoich celów złota, albo innych przedmiotów wartościowych, które Moskwa wyśle do Anglji jako zapłatę za dostarczone towary.

Artykuł 10-ty omawia sprawę operacji finansowych przedstawicielstwa rosyjskiego w Londynie i przedstawicielstwa angielskiego w Petersburgu. W sprawie tej nie będą wdrażane żadne dochodzenia ani też nie będą żądane jakiekolwiek wyjaśnienia.

Irlandja w obronie niepodległości.

Z Londynu donoszą: Policji udało się wykryć dalsze sprzysiężenia. Sinfajniści zamierzali w czasie posiedzenia wysadzić gmach parlamentarny i to wyższą i niższą izbę, oraz gmach rządowy. Przeznaczono do tego celu bomby najnowszej konstrukcji i o. wysokiej sile eksplozyjnej.

Ameryka.

Brak Ameryki w Radzie Ambasadorów.

Waszyngton. Jak słychać, rząd Stanów Zjednoczonych postanowił nie brać udziału w obradach Rady Ambasadorów. Poinformowane koła zapewniają, że rząd amerykański dał Francji do zrozumienia, iż Stany Zjednoczone nie wezmą udziału, w mającej się odbyć 19. stycznia konferencji Rady Najwyższej.

Przeglądajcie listy wyborcze.

Obowiązkiem każdego Polaka jest, aby zajrzał do list wyborczych wyłożonych na urzędach i przekonał się, czy jest zapisany.

Nasze żony i córki niech również pamiętają o tem, że obowiązkiem ich jest zajrzeć do listy wyborczej.

Termin wyborów jest bliski.

---

polskiego ducha, o naszej chwale i szczęśliwszej przyszłości. Pieśń polska niechaj rozlegnie się triumfującym tonem wśród lasów, borów i jezior naszych jako znak, że ziemia ta była, jest i będzie polską.

Niechaj pieśń narodowa rozlega się na każdem miejscu: bądź to w chacie wieśniaczej lub robotniczej, bądź to w domu mieszczańskim lub pałacu. Śpiewajmy pieśni nasze przy każdej sposobności jako dziękczynienie Bogu za przebyte udręki, jako prośba do Boga o lepszą przyszłość dla nas i naszego pokolenia. Bóg najwyższy dozwolił nam dożyć tej chwili, w której obaliły się moce złowrogie, powstała Polska wolna, która otaczać nas swą opieką nie przestanie.

Ze wszystkich stron Warmji, Mazur i Powiśla dochodzą nas wiadomości, że tu i wśród ciężkich chwil plebiscytowych zamarło życie śpiewacze, że tu i tam nie rozlegają się te cudowne tony melodyj naszych. W naszem życiu narodowem objaw to niedozwolony. Pieśń polska w naszych wioskach i miasteczkach powrócić musi do życia. Jeżeli chcemy podtrzymać i rozwinąć ducha narodowego — śpiewajmy.

Szczególniej nasza młodzież polska niech uświadomi sobie tę piękność i znaczenie pieśni rodzinnej. Niechaj zakłada wraz ze starszymi związki i kółka śpiewackie, niechaj się skupia w nich sumiennie i uczy nowych pieśni, a zebrany na tem polu plon, będzie fundamentem życia polskiego na Warmji, Mazurach i Powiślu.

Bądź pozdrowiona pieśni polska!

Wiadomości z bliska i z daleka.

Olsztyn, dnia 19. stycznia 1920.

— Wiadomości o nieżącym roku. Rok 1921, który rozpoczął trzeci dziesiątek 20-go stulecia charakterystyczny jest wczesnym terminem świąt ruchomych, które zależne są na ogół od terminu świąt wielkanocnych. Wielkanoc przypada w tym roku wyjątkowo wcześnie, już bowiem 27 marca. Wniebowstąpienie 5 maja, Zielone Świątki 15 maja, Boże Ciało 26 maja. Rok bieżący przynosi nam cztery zaćmienia: dwa zaćmienia słońca, dwa księżyca; z tych mają być widzialne w Europie pierwsze zaćmienie słońca i drugie księżyca. Na 8 kwietnia zapowiedziane jest pierścieniowe zaćmienie słońca, na 22 kwietnia całkowite zaćmienia księżyca, które będzie w Europie na równi mało widzialne, jak całkowite zaćmienie słońca przypadające na 1 października. Na ostatniém miejscu stoi częściowe zaćmienie księżyca, które nastąpi w nocy z 16 na 17 października.

— Wenus. Świetną gwiazdą błyszczącą wieczorami na południo-zachodzie, to planeta Wenus, która w tym roku może być dostrzegana w zimie, w wyjątkowo dogodnych warunkach. Tego rodzaju okresy świetności zimowej Wenus powtarzają się co lat 8. Przez lunetę Wenus wygląda jak księżyc w pierwszej kwadrze. Planeta zbliża się do ziemi i blask jej jeszcze będzie wzrastać, aż do pierwszej dekady marca. Po Niedzieli Przewodniej Wenus zniknie, pochłonięta przez promienie zorzy wieczornej.

W pobliżu Wenus, niżej i na prawo od niej, świeci czerwonawy Mars. Obydwie planety poruszają się wśród konstelacji na Wschód, ale Wenus porusza się szybciej, i odległość pozorna pomiędzy niemi będzie wzrastać. Mars oddala się od nas i blask jego słabnie powoli.

— Ciekawy dokument. »Corriere D'Italia«, organ włoskich ludowców, zamieszcza w numerze z dnia 5 stycznia b. r. artykuł pod nagłówkiem: »Sfałszowanie plebiscytu w Polsce«. Zamieścimy go wkrótce w tłomaczeniu.

— Komuniści wschodniopruscy przeciwko Polsce. »Die rote Fahne des Ostens« zamieszcza artykuł pod tytułem »Polen und die Weltrevolution«, w którym nazywa Polskę »trupem galwanizowanym« i zapowiada z wiosną nową rozprawę orężną pomiędzy Rosją bolszewicką a Polską. — Ciekawa rzecz, że nienawiść do Polski łączy wszystkie partje niemieckie od najskrajniejszej prawicy do najskrajniejszej lewicy.

— 18 styczeń. »Allensteiner Zeitung« podała z okazji 50-letniej rocznicy proklamacji cesarstwa niemieckiego na pierwszej stronie orła czarnego ozdobionego koroną cesarską z portretami starego Wilhelma i Bismarka. — Ciekawe mają widocznie pojęcie o „republice" niemieckiej redaktorzy „Allensteiner Zeitung". „O wenn das der Ebert wüsste"...

— „Ostdeutscher Heimatsdienst" zwraca się przeciwko rewelacjom „Dziennika Poznańskiego" w sprawie p. Szczepańskiego w Fedorwalde na Mazurach. Powiada, iż wszystko nieprawda co p. Szczepański w „Dzienniku" podał. O ile nam wiadomo, Szczepański jest wiarogodnym człowiekiem. Nieprawdą jest, iż p. Szczepański tylko przejściowo w czasie plebiscytu w zządborskim przebywał i że nie był poddanym pruskim. Pan Szczepański długi czas przed plebiscytem na Mazurach zamieszkiwał i był poddanym pruskim. Na prześladowania najrozmaitsze skarżył się zawsze.

*** Biedrony.** Solidarność pracodawców niemieckich jest taka, że skoro polski robotnik fachowy lub niefachowy szuka u Niemca pracy, ten telefonicznie porozumiewa się z poprzednim pracodawcą a otrzymawszy odpowiedź, że dany robotnik jest Polak, odpowiada, że niema u niego zatrudnienia. Mamy na to przykładów bez liku. Nazywa to się wyraźnie bojkot. Spamiętajcie sobie to robotnicy i pracodawcy polscy!

— Olsztyn. Z powodu 50-letniej rocznicy proklamacji cesarstwa niemieckiego wygrywała kapela na ratuszu smętne i wesołe melodje. Różni patrjoci w mieście powywieszali „fany".

*** Wartembork.** Aresztowany pod zarzutem napadu na pocztę w Wartemborku Walter Romahn ma już różne sprawki na sumieniu. Za kradzieże otrzymał swego czasu 5 miesięcy więzienia. Swoich dwóch wspólników wydać nie chce, a sam się czynu wypiera. Poznały go jednak urzędniczki pocztowe. Romahna odstawiono do więzienia w Olsztynie.

*** Brunswałd.** Złodzieje włamali się do wędzarni majstra rzeźnickiego p. Piotrowskiego i skradli cały zapas mięsiwa. Ze składu zabrali ponadto 50 funtów wieprzowiny. Kradzieży dokonali robotnicy Kolodziński i Laaser.

*** Ostród.** Na dawniejszego feldfebela Sakowskiego pada podejrzenie, iż wziął z banku rzeszy z pomocą podrobionego czeku 80000 marek.

*** Susz.** Parobek Brüchel z Kampanji skradł swemu pracodawcy pistolet i 3000 marek gotówki. Izba karna skazała go na półtora roku więzienia.

*** Kwidzyn.** Swego czasu głośną była sprawa pobicia maszynisty p. Olszewskiego przez dyrektora gazowni miejskiej Detzlera. Bił on tak silnie Olszewskiego, iż kij się połamał, oraz wygrażał się mu zastrzeleniem. Tak ten wypadek opisała niemiecka gazeta. Socjalista Czicziński żądał natychmiastowego suspendowania w urzędzie dyrektora gazowni i stawił przy okiaskach słuchaczy na galerji wniosek odpowiedni. Wniosek rada miejska odrzuciła. W toku rozpraw wykazało się, iż dyrektor Olszewskiego rzeczywiście kilkakrotnie kijem uderzył. Wobec tego stanowisko rady miejskiej jest niezrozumiałe.

*** Kwidzyn.** Rządowe koła niemieckie starają się obecnie wszelkiemi sposobami interesować sprawami cudzoziemców tj. głównie Polaków przebywających w Prusach Wschodnich. Dzieje się to na mocy ukazu ministerjalnego, przepisującego dokładne zbadanie celu pobytu, działalności itd. wszystkich obcokrajowców a to w celach statystycznych. Tak samo zwrócili się do redaktora „Gazety Polskiej" w Kwidzynie. Myśmy im wszystko powiedzieli, bo nic nie mamy z naszej pracy do ukrywania a szczególnie redaktorzy, którzy to co myślą, zawsze w gazecie napiszą.

*** Sztum.** Zjednoczenia zawodowego władze niemieckie nie uznały za uprawnione zrzeszenie do brania udziału w pertraktacjach nad nowym kontraktem. Robotnik polski pozbawiony jest wobec tego niesłychanego kroku junkrów pruskich i sympatyzujących z nim władz powiatowych, przedstawicielstwa i obrony swych elementarnych interesów życiowych. Jednakowoż przeliczyliście się w tem panowie Niemcy! Nie takiem postępowaniem zgnieciecie niewygodną wam organizację polską. Przeciwnie przez to wzmocni się ona, bo robotnik polski przejrzy, nad czem wy pracujecie.

*** Malbork.** Na urządzenie mieszkań w koszarach uchwaliło miasto 400000 marek.

*** Elbląg.** W najbliższym czasie powstanie w Elblągu urząd dla spraw kulturalnych tzw. »Kulturamt« dla następujących powiatów: Elbląg, Kwidzyn, Sztum, Malbork, Susz i Pr. Holand.

Zdaniem naszem, w głowy nie mogące wogóle pojąć co to jest kultura, nie wleje się kultury nawet przez »Kulturamty«.

*** Królewiec.** Za sprzeniewierzenie 45000 marek i fałszowanie dokumentów skazała tu izba karna feldfebla Rudolffa na 2 lata i 6 miesięcy więzienia.

*** Tylża** Z redakcji tutejszej »Volksstimme« skradziono aparat telefoniczny, z zecerni pasy skórzane od maszyny rotacyjnej, a z ekspedycji maszynę do pisania.

*** Chojnice.** Nicopalanie pociągu niemieckiego do Berlina w „korytarzu" polskim, dało powód pewnemu Niemcowi do wyzywania a Polskę, że wystawiają ludzkie zdrowie na szwank itd. Na to odpowiedział mu jeden Polak w zabawny sposób: »Przepraszam Pana! Czy u Pana w domu bywa także i korytarz opalany?«

*** Inwrocław.** W pobliskim Pławinie, gdzie odbywają się ćwiczenia tut. garnizonu, znaleźli w ubiegłą niedzielę chłopacy 16 letni Stefan Kośnikowski i 9 letni Jan Piotrowski z Góry dwa pociski od miotaczy min, które przy ćwiczeniach wojskowych nie eksplodowały. Chłopacy spowodowali wybuch pocisków i pierwszy z nich został na miejscu zabity, a drugi zmarł wskutek odniesionych obrażeń w tutejszej lecznicy powiatowej.

*** Poznań.** Tydzień górnośląski w Poznaniu zakończył się wielką manifestacją patryotyczną. Odbyło się uroczyste nabożeństwo, na którem patryotyczne kazanie wygłosił ks. kanonik Prądzyński. Po nabożeństwie ruszył ze śpiewem na ustach olbrzymi pochód do urzędu osadniczego na wiec tak liczny, jakiego Poznań jeszcze nie oglądał. W manifestacyi wzięła udział grupa Górnoślązaków, na których czelo kroczyły Górnoślązaczki w strojach z pod Bytomia, niosąc transparenty »Górny Śląsk z Polską«. Nad miastem unosiły się latawce i rzucały kartki, przypominające obowiązek czujności i ofiarności. Wiec pod przewodnictwem marszałka Sejmu Trampczyńskiego był podniosły, zapał dla sprawy niezwykły. Oklaskami powitano wiadomość, że obecni na wiecu delegaci Bractwa Strzeleckiego zadeklarowali na plebiscyt 100 tysięcy marek. Owacye na część Górnego Śląska i obecnych Górnoślązaków trwały bez końca. Przyjęto dwie rezolucye: jedna skierowana do rodaków Górnego Śląska, druga do rządu polskiego.

*** Ostrów.** Ofiarą morderstwa rabunkowego padł tutaj kupiec Józef Maślarczyk, właściciel składu cygar przy ul. Kolejowej. Zbrodni dokonano w składzie zamordowanego dnia 11 bm. pomiędzy godziną 12 a 1 w południe. O ile dotąd stwierdzić zdołano, zrabowano zamordowanemu 35000 mk. w gotówce.

*** Kraków.** Donoszą nam z Krakowa, że panuje tam czas doprawdy wiosenny. Kraków w dniu 13 stycznia miał cudowną, niezamąconą niczem pogodę. W godzinach południowych doznawało się kompletnego złudzenia wiosny. Słońce zalewało blaskiem ziemię i ciepłem przesycało powietrze. Delikatne podmuchy południowego wiatru popełniały wrażenia »przedwieśnia.« Pogoda dopisała cały dzień aż do zmierzchu. Setki osób dorosłych i dzieci zażywało w godzinach południowych przechadzki wzdłuż plantacyi od Bisanza aż po Akademję Sztuk Pięknych.

*** Kraków.** W ostatnich dniach odbyły się w całym szeregu miast Małopolski zachodniej wiece w sprawie Górnego Śląska. Uchwalano rezolucje z apelem do ludności, by niosła Górnemu Śląskowi pomoc moralną i materjalną, a do stronnictw politycznych, by na czas plebiscytu zaniechano waśni partyjnych. Wszędzie ludność miejscowa zwłaszcza wiejska, brała bardzo licznie udział w wiecach i chętnie składała wysokie ofiary pieniężne na cele plebiscytowe.

*** Koziel na G. Śląsku.** U kupca Pipera, żyda zamieszkałego w Koźlu porcie wykryła policja plebiscytowa tajny skład broni i amunicji, mianowicie 120 karabinów i 14,000 naboi Część tego transportu zdołali Niemcy już przedtem rodzielić na poszczególne wsie w powiecie. Pipera aresztowano, dalsze śledztwo w toku.

* **Lwów.** Wieczór ku czci Kasprowicza odbył się dnia 17. bm. we Lwowie. Odczyt o twórczości Kasprowicza wygłosiła Ida Wieniewska, zaś artyści zarecytowali utwory genialnego poety. (Przypominamy Czytelnikom, że sławny ten poeta, był i gościem na Warmji a to w maju ubiegłego roku. Jan Kasprowicz wziął udział w zebraniu Tow. Ludowego, jakie odbywało się w Olsztynie. Red.)

Ze świata.

Uciekinierzy szwedzcy z Rosyi.

Sztokholm. Obywatele szwedzcy, którzy uciekli z Rosji stracili tam cały majątek, zwrócili się do rządu szwedzkiego z żądaniem położenia sekwestru na złoto bolszewickie, znajdujące się w Szwecji dla zaspokojenia ich pretensji.

Zamknięcie klasztorów w Kijowie.

Konstantynopol. Ukraińska rada komisarzy ludowych ogłosiła dekret o zamknięciu wszystkich klasztorów żeńskich. Cały majątek ruchomy i nieruchomy klasztorów przechodzi na rzecz skarbu.

Krwawe rozruchy w Czarnogórze.

Gazety niemieckie donoszą o wielkich demonstracjach Czarnogórców w Podgórzycy przeciw Serbom. Wskutek tych demonstracji rozkazał rząd serbski aresztować 300 Czarnogórców zamieszkałych w Podgórzycy i okolicy. W miejscowości Łysie-Pole doszło pomiędzy Czarnogórcami a Serbami do krwawych starć; pierwsi mają 3 zabitych i 2 rannych, drudzy 5 zabitych i 3 rannych.

Bunt resztek armji Wrangla.

Berlin. Oddziały wojska gen. Wrangla, znajdujące się w Azji Mniejszej zbuntowały się i wymordowały swoich oficerów, jak również wszystkich oficerów koalicyjnych, przydzielonych do tych oddziałów. Zbuntowane oddziały maszerują w kierunku na Konstantynopol. Położenie jest tem poważniejsze, że także grupa wojsk gen. Wrangla rozlokowana tuż pod Konstantynopolem zbuntowała się.

Mord polityczny w Grecyi.

Londyn. Z Aten donoszą, że pewien żołnierz zastrzelił pułkownika Fatheas'a, przewodniczącego Sądu Wojennego, który miał wydać wyrok w sprawie wydania portu Rupel Bułgarji w roku 1916.

Położenie Persji.

Londyn. Donoszą że, bolszewicy zaatakują Persję prawdopodobnie zaraz z nadejściem wiosny. Armja przeznaczona do tego celu liczyć ma 300.000 ludzi.

Londyn. Ambasador angielski wezwał rodziny obywateli angielskich, zamieszkałych w Persji do bezzwłocznego opuszczenia kraju. Wezwanie to spowodowane zostało decyzją rządu angielskiego wycofania wojsk angielskich z Persji.

Poseł francuski w Japonji.

Paryż. Posłem francuskim w Tokio ma być mianowany poseł francuski w Kopenhadze, Claudel. Był on przedtem konsulem generalnym we Frankfurcie nad Menem, poczem został powołany na członka Międzysojuszniczej Komisji plebiscytowej dla Szlezwigu i Holsztyna.

Ruch towarzystw.

Purda. Zebranie Tow. Ludowego w Purdzie odbędzie się w niedzielę dnia 23. stycznia po południu o godz. 4-tej na sali p. Wiewióry. Udział wszystkich członków z powodu ważnych spraw jakie będą omawiane, jest konieczny. Zarząd.

Tychnowy. Kółko rolnicze w Tychnowach urządza w czwartek, dnia 20. stycznia r. b. o godzinie 6 wieczorem na sali p. Radtkiego zabawę połączoną z przedstawieniem amatorskiem i tańcami. O liczny udział wszystkich członków i gości uprasza. Zarząd.

Tychnowy. Towarzystwo Ludowe w Tychnowach urządza w niedzielę dnia 30. stycznia r. b. (nie w czwartek dnia 20. stycznia, jak mylnie zostało podane) o godzinie 6 tej wieczorem na sali p. Kaszubowskiego, przedstawienie amatorskie połączone z zabawą z tańcami. Bilety w cenie 3, 2 i 1 mk.

Tychnowy. Walne Zebranie Kółka rolniczego w Tychnowach odbędzie się w niedzielę dnia 23 stycznia o godz. 4½ po południu w lokalu p. Radkiego, na które uprzejmie zaprasza Zarząd.

Biura Związkowe.

Sekretarjat obwodowy na Warmię urzęduje w Olsztynie przy ul. Dworcowej nr. 87 (Hotel International) od godziny 9—12 i od 3—6; w niedzielę i święta od godz. 1—2 w południe.

Sekretarjat obwodowy na Powiśle urzęduje w Sztumie. Godziny biurowe od 9—12 i od 3—6; w niedzielę i święta od 1 2 w południe.

Związek Polaków utrzymuje w Kwidzynie „Agencję prasową", która ma zadanie przyjmować zażalenia, podania, zamówienia gazety itd. od ludności polskiej Kwidzyna i okolicy. Biuro „Agencji" znajduje się w Resursie w Kwidzynie. Godziny biurowe: 9—12, 3—5. W niedzielę i święta: 1—2 w połud.

Rodacy i Rodaczki! W każdej potrzebie winniście się zgłaszać do naszych biur związkowych, w których napewno znajdziecie radę i pomoc: W biurach naszych stale znajduje się pewien zapas najnowszych numerów „Gazety", kto zatem przez niedopatrzenie poczty nie odbierze gazety, może zażądać odnośnego numeru w naszych biurach a zarazem w biurze może podać reklamację do poczty.

Sekretarz Jeneralny Związku Polaków.

Obwieszczenie
w sprawie głosowania na G. Śląsku.

Sekretarjaty Związku Polaków

każdego czasu przyjmują zgłoszenia tutejszych mieszkańców pochodzących z Górnego Śląska, a zamierzających wyjechać na czas głosowania z powrotem do Górnego Śląska.

Nasze sekretarjaty służą wszelką radą i pomocą.

Zgłaszać się należy albo w Olsztynie „Hotel International" do sekretarza obwodowego na Warmję p. Baczewskiego, albo w Sztumie do sekretarza obwodowego na Powiśle lub też do biura agencji prasowej w Resursie w Kwidzynie.

Sekretarz Jeneralny
Związku Polaków.

Reklamacja gazety.

Skoro komu z naszych Szan. Abonentów listowy nie dostarczy gazet, niech zaraz wypełni następujące formularz i odda go tej poczcie, na której bierze gazetę.

Zeitungsreklamation.

Nr. .... der von mir bestellten Zeitung

„Gazeta Olsztyńska"

aus Allenstein habe ich nicht erhalten und bitte um kostenlose Nachlieferung derselben.

(Imię i nazwisko) ....

(Miejscowość) ....

Ulica i numer ....